

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Marek Siwek

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

Protokolant Weronika Woźniak

w sprawie **E. Z.**,

oskarżonego z art. 53 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,

w dniu 11 grudnia 2024 r.,

zażalenia oskarżonego,

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2024 r., sygn. akt II KO 154/23 w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 zd. drugie k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 listopada 2024 r., sygn. II KO 154/23, Sąd Najwyższy wznowił z urzędu postępowanie karne i uchylił w całości wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie II AKa 163/21, w tym także wobec oskarżonego E. Z. w oparciu o treść art. 435 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. Sprawę następnie przekazał sądowi II instancji do ponownego rozpoznania w

postępowaniu odwoławczym. Jednocześnie Sąd Najwyższy wydał postanowienie, w którym na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. i art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k. zastosował wobec oskarżonego E. Z. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Czas trwania środka został określony na czas 3 miesięcy, tj. do dnia 17 lutego 2025 r. z zastrzeżeniem, że w związku z uchyleniem prawomocnego wyroku oraz ogłoszeniem postanowienia o tymczasowym aresztowaniu w dniu 19 listopada 2024 r. o godz. 9.00, okres stosowania środka zapobiegawczego należy liczyć od tej właśnie chwili. W pisemnych motywach orzeczenia Sąd Najwyższy podniósł, że E. Z. został skazany na łączną karę 8 lat pozbawienia wolności za popełnienie szeregu przestępstw tzw. narkotykowych, w tym z art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Tym samym dla zabezpieczenia prawidłowego toku dalszego postępowania niezbędne jest stosowanie wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania. Przemawia za tym po pierwsze fakt, że zgromadzone w sprawie dowody omówione w uzasadnieniu wyroku sądu I instancji wskazują na duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił zarzucane mu przestępstwa. Po drugie oskarżonemu zarzuca się między innymi popełnienie zbrodni oraz występku zagrożonych karami pozbawienia wolności, których górna granica wynosi co najmniej 8 lat. Sąd I instancji skazał go natomiast na karę pozbawienia wolności w rozmiarze 8 lat. Potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania znajduje uzasadnienie w przesłankach zdefiniowanych w art. 258 § 2 k.p.k. Istnieje bowiem domniemanie potrzeby zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania w związku z grożącą surową karą, której perspektywa odbycia mogłaby skłaniać oskarżonego do utrudniania postępowania. Stosując izolacyjny środek zapobiegawczy Sąd Najwyższy ocenił również podstawy z art. 259 k.p.k. wskazując, iż nie znajdują one w przypadku oskarżonego zastosowania.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył oskarżony E. Z. . Podniósł, że został skazany na karę 8 lat pozbawienia wolności, lecz większość tej kary została już przez niego odbyta (w wymiarze 6 lat) i w jego ocenie nie istnieją obecnie żadne podstawy do stosowania względem niego tymczasowego aresztowania, zwłaszcza wobec faktu, że wprowadzone zostają do wykonania inne kary pozbawienia

wolności, których koniec przypada na 2028 r. W tych realiach perspektywa utrudniania postępowania w sprawie wydaje się być iluzoryczna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Zarówno przesłanka dowodowa stosowania środków zapobiegawczych (art. 249 § 1 k.p.k.), jak też szczególna podstawa stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego (art. 258 § 2 k.p.k.) w realiach niniejszej sprawy ocenione zostały prawidłowo. Niewątpliwe jest, że zgromadzony w toku postępowania jurysdykcyjnego materiał dowodowy materializuje zarówno wysokie prawdopodobieństwo, w rozumieniu art. 249 § 1 k.p.k., popełnienia przez oskarżonego przypisanych mu nieprawomocnie przestępstw. Również wskazany w tym przepisie cel procesowy, w postaci potrzeby zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, w niniejszej sprawie wyraźnie egzystuje. Ta potrzeba podyktowana została wystąpieniem warunków określonych w jednej ze szczególnych podstaw stosowania tymczasowego aresztowania, a mianowicie w art. 258 § 2 k.p.k. W zdefiniowanych w tym przepisie wypadkach, na które powołał się sąd meriti, zastosowanie tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego uzasadnione było grożącą oskarżonemu surową karą. Jest to domniemanie prawne, że perspektywa grożącej kary w takim kształcie wiąże się z ryzykiem podejmowania przez oskarżonego działań obstrukcyjnych - w celu uchylenia się od odpowiedzialności karnej. Domniemanie to jest rzecz jasna wzruszalne, lecz wówczas skarżący musiałby wykazać, iż mimo grożącej mu surowej kary nie zostaną podjęte z jego strony działania destabilizujące prawidłowy tok postępowania, lub też - jak czynił to, lecz nieskutecznie w zażaleniu - że grożąca mu kara nie posiada parametru „surowości”. Tego warunku skarżący jednakże nie spełnił. Kontestował bowiem istnienie tej przesłanki poprzez wskazanie, że w realiach niniejszej sprawy uległa ona dezaktualizacji, z uwagi na odbycie większej części orzeczonej kary pozbawienia wolności (w wymiarze 6 z 8 lat). To jednak nie znalazło niezbędnego przełożenia procesowego. Z dokumentacji wykonywania wyroków (aktualne dane z systemu NOE-SAD) wynika bowiem, że z karą łączną 8 lat pozbawienia wolności

orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie w sprawie V K 86/20, z dokonaniem stosownych zaliczeń stosownie do treści art. 63 § 1 k.k., oskarżony odbywał od dnia 5 marca 2019 r. do dnia 27 września 2021 r. Następnie wprowadzono do wykonania inne orzeczenie, które skazany obecnie odbywa – karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie IV K 27/17.

Nie był to zatem – jak wskazał oskarżony - okres odbytej kary w rozmiarze 6 lat pozbawienia wolności, lecz niewiele ponad 2,5 roku. Pozostała część kary z tego wyroku nadal nie jest wykonana. Uwzględniając zatem owe szczególne uwarunkowania, dotyczące postępowania wykonawczego nie można skutecznie zanegować twierdzenia o ekspirowaniu cechy „surowości” grożącej oskarżonemu kary w rozumieniu art. 258 § 2 k.p.k. Mimo tych zaszczości, przy uwzględnieniu także dyspozycji przepisu art. 542 § 5 k.p.k., w dalszym ciągu oskarżony stoi przed perspektywą odbycia kary określonej w art. 258 § 2 k.p.k. W obliczu eliminacji z obrotu prawnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie II AKa 163/21 stwarza to potrzebę zabezpieczenia toku postępowania w sprawie w sposób określony w zaskarżonym postanowieniu. Nie miały przy tym relewantnego znaczenia kwestie związane z tym, że oskarżonemu pozostają do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczone w innych sprawach. Wykonywanie kary służy jednak innym celom, aniżeli zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania, które realizowane być może tylko i wyłącznie poprzez stosowanie adekwatnego do sytuacji środka zapobiegawczego.

W tym stanie rzeczy słuszne okazało się stanowisko wyrażone w zaskarżonym postanowieniu, a wyrażające się w tezie, że potrzeba stosowania tymczasowego aresztowania oskarżonego uzasadniona jest nadal grożącą mu surową karą, która mogłaby motywować go do bezprawnego wpływania na prawidłowy tok postępowania.

Kierując się powyższą argumentacją Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSN Marek Siwek SSN Zbigniew Kapiński SSN Igor Zgoliński
[J.J.]

r.g.